

ON VAS, RUT?

Aquest cop la Marta estava decidida a deixar anar la bicicleta de la seva filla; però abans va voler donar-li embranzida perquè guanyés prou velocitat i no acabés a terra. Sabia que, com passa amb tants altres reptes de la vida, l'acceleració d'arrencada i la inèrcia generada eren essencials per a l'equilibri; i per això va continuar empenyent amb força el seient de goma del petit vehicle, sobre el qual la nena s'arrapava al manillar tot donant batzegades al ritme enèrgic del pedaleig. Se la veia tan fràgil i graciosa, amb el seu casc de color festuc, els guants de ciclista i les colzeres que li donaven l'aspecte d'un autòmat en miniatura... Tot just tenia cinc anys, però estava a punt d'encetar el seu propi camí de clots, patacades i genolls pelats.

Com a mare, sabia que li corresponia la tasca d'allunyar-la, però hi seguia aferrada, deixant-se arrossegar per la seva frenètica carrera entre la gentada que omplia el passeig marítim, fins que va notar com començava a suar i el cor se li accelerava a causa de l'esforç. No, encara no estava preparada per deixar-la anar, de manera que va esprintar tant com li donaven les cames fins que, al final, un sobtat pendent del camí la va fer ensopegar. Durant la caiguda, va ser a temps de veure de cua d'ull com la nena continuava la seva carrera i s'allunyava fent esses en direcció a la platja, per desaparèixer en aquell món inabastable on ja no respondria sempre a la seva voluntat materna: la infantesa. Va ser un instant brevíssim, interromput de cop pel contacte brusc amb el paviment, que li va aixecar la delicada pell dels genolls i els palmells. Sempre havia sospitat que l'emancipació de la seva filla seria un instant traumàtic, però mai no s'hauria imaginat que el dolor cobraria una forma tan tangible. I que seria ella, l'adulta, qui en sortiria nafrada.

De seguida va notar les mirades de desenes de persones, moltes d'elles turistes, que s'havien aturat a una certa distància, dubtant entre auxiliar-la o fer-li una foto, com si fos una atracció més de la ciutat. Ella va restar immòbil, de quatre grapes. Per molt que s'esforcés a posar-se dempeus amb una certa dignitat, sabia que ja no hi havia manera d'evitar el ridícul, perquè les caigudes, t'hi posis com t'hi posis, expo-

sen públicament la fragilitat que pretenem amagar. Havia aconseguit mig agenollar-se quan algú li va oferir una mà estesa. Era una mà bruna, molsuda, carregada d'anells daurats. Va alçar la mirada per donar-li les gràcies al desconegut, i es va topar amb uns ulls enriolats, embotits en un rostre obès, fosc i lluent que, sorprenentment, li era familiar. «Et conec?», es va preguntar, abans d'adonar-se que allò era poc probable. De què es podien conèixer, ells dos? Però l'home li va somriure abans de dir-li, amb un dolç accent caribeny: «*Han pasado muchos años... y como ves, yo estoy bien distinto. Pero tú te sigues viendo padrísima, Marta...* Estàs igual de bonica que sempre...», va afegir en català, sense apartar-ne els ulls.

Aquelles paraules, que de cop van posar nom al desconegut, van ser pronunciades en veu baixa, en un petit sospir ofegat pels crits de la quitxalla que s'apropava corrents. Un marrec li va saltar sobre la gropa i ell es va incorporar, tot imitant un cavall salvatge que tractés de desempallegar-se d'un genet no desitjat; els altres, dues nenes i un quart napbuf que amb prou feina caminava i que duia una candela de mocs que li penjaven del nas, es van afegir a la gresca tot arrapant-se-li a les cames amb la força de les paparres. Per fi, unes quantes passes més enrere, completava l'estampa una dona que s'atansava xano-xano, precedida de la seva panxa voluminosa. Semblava tenir-ne trenta, però feia de mal dir, sobretot tenint en compte

que ja havia tingut temps de donar vida a aquell petit exèrcit infantil que, evidentment, estava a punt d'engrandir-se. Quan va arribar, la Marta ja s'havia posat dempeus i s'espolsava la sorra dels colzes i les cames. La vergonya havia passat, però ara se sentia desconcertada, incapaç de gestionar les emocions que l'envaïen. Es disposava a obrir la boca, sense saber què diria, quan dues veus la van interrompre amb la mateixa pregunta: «Qui és?».

La seva filla havia tornat i ara s'estava dreta davant seu, aguantant la bicicleta pel manillar mentre l'observava encuriosida. La dona prenyada havia agafat l'home pel braç, com si volgués defensar-ne la propietat davant d'aquella desconeguda amb aspecte de rica. Ella, alta i blanca, i l'home, gras i moreno, es van mirar amb complicitat i van contestar, també alhora: «Un(a) amic(ga) de l'institut(o)».

Farta de donar voltes i voltes al llit, incapaç de conciliar el son, la Marta es va acabar aixecant. No es podia treure del cap l'atzarosa trobada del matí. Feia tants d'anys i havien canviat tantes coses, que tot plegat li semblaven records postissos d'una vida fictícia. Es va posar la bata i va baixar al pis inferior del dúplex, on es va preparar una infusió i es va asseure a la seva butaca preferida per contemplar la vista

panoràmica de la ciutat, que s'estenia il·luminada als peus del balcó com un firmament invers de neó. Tenia la ment absorta en aquella immensitat quan es va descobrir escrutant el barri on havia viscut un temps; on potser encara vivia ell, amb la seva família en procés d'expansió *ad infinitum*. En Kevin havia canviat, però se'l podia imaginar als mateixos carrers, envoltat de la mateixa gent, captiu en la mateixa vida minúscula on el va conèixer. On el va deixar.

«I si soc jo, la presonera?», es va qüestionar, alhora que una punxada de melancòlica inquietud li travessava el pit. «Si hagués continuat amb ell, hauria estat menys feliç que ara?» Ara tenia un marit a qui estimava, una filleta a la qual adorava, una carrera literària reeixida... No, no es volia pas enganyar, la seva vida li agradava tal com era. Però alhora se sentia temptada de destapar aquell bocí de biografia que havia quedat enrere, engolit per un remolí de gairebé dues dècades... Es va aixecar i va deixar la tassa buida a la cuina, de camí al despatx; un cop allà, es va enfilat a un tamboret per abastar unes capses de cartó ben grosses que reposaven damunt de les lleixes. Pulcrament apilonats, hi guardava els seus records de joventut: àlbums de fotografies, quaderns i llibres, apunts de la carrera, discs compactes... I, entaforats enmig de tot, els diaris personals.

N'hi havia menys dels que s'esperava trobar-hi. Aquelles llibretes eren relíquies d'un passat perdut,

d'una fal·lera narrativa que se li va despertar al voltant dels catorze anys i que en va durar tres o quatre, fins que va entrar a la universitat i a la vida adulta. En aquell moment se li va girar massa feina: els estudis es van complicar, va marxar a l'estranger... I ja no li va restar temps per deixar-ne constància escrita. De fet, ja no va escriure res més fins passats els trenta. I mai més no es va atrevir a parlar sobre ella mateixa. Els diaris personals eren cosa d'adolescents, explicava a qui li demanés: «Pertanyen a aquella edat en què tot gira entorn de tu mateix, en què tot és nou i transcendent». Per això, de gran, els havia bescanviat per la ficció. Curiosament, les seves novel·les per a joves seguien abordant els temes clàssics d'aquella etapa —l'amistat, l'amor, el sexe, la identitat, la relació entre pares i fills...—, però evitava basar-se en la seva pròpia experiència. Escriure històries inventades li oferia una distància de seguretat que li permetia espedaçar-les amb rigor professional, com una cirurgiana forense que fes l'autòpsia psicològica de cadàvers desconeguts.

Tot i que tenia amigues que encara en continuaven escrivint un, li semblava una ximpleria que una persona adulta malbaratés temps i esforços a deixar constància d'esdeveniments intranscendents per poder-los reviuire quan, per a bé o per a mal, ja no tinguessin marxa enrere ni remei... Que els publicuessin al seu Facebook perquè, almenys, els pogués

llegir tothom de seguida i fer un m'agrada. Explicar afers privats a través de les xarxes proporcionava la recompensa immediata d'un còmput de visites que atorgaven sentit a l'existència... En realitat, fos a la xarxa o a través d'una empresa editorial, ella tampoc no concebia escriure res que no hagués de ser llegit per altres. Quina gràcia tenia guardar-se les coses per a una mateixa? De què servia un diari protegit amb pany i forrellat? I aleshores va recordar com aquelles llibretes havien fet el paper de la confident a la qual podia explicar allò que amagava als pares, i fins i tot a la seva millor amiga, la Rut. En les seves pàgines gelosament escrites i guardades era on aconseguia plasmar el que s'aproximava més a una veritat entenedora –en realitat, una visió fraccionària, apassionada, a vegades cruel– amb la qual intentava explicar-se quines regles regien el món tan desconcertant que estava començant a descobrir.

Va destriar els diaris de la resta d'objectes i els va dipositar, ben arrengrats, sobre la tauleta. Contemplar l'aspecte tan magre del conjunt la va decebre, ja que desmentia el record d'haver escrit enormement durant l'adolescència... Però al capdavant, es va dir, era propi de la naturalesa humana edificar mites sobre el passat, i va entomar amb esportivitat l'ocasió que el destí li brindava d'enderrocar-ne un més. També la va sorprendre, quan va començar a fullejar els documents, comprovar el traç immadur de la seva

cal·ligrafia, la força excessiva amb què solcava la polpa del paper, com si una ràbia continguda intentés obrir-se pas a través dels seus escrits. Veient-se amb ulls d'adult, es va avergonyir de l'adolescent que havia estat.

Un cop feta la primera repassada superficial del conjunt, es va centrar en el diari on calculava que hi hauria les seves anotacions sobre en Kevin, al voltant dels setze o els disset anys. Les dates estaven escrites a la portada. La d'aquell any era una llibreta amb tapes gruixudes de color carbassa, assegurades mitjançant una cinta del mateix color, al voltant de la qual la superfície apareixia esborrada, probablement desgastada per l'ús. En va deslligar el nus amb cura i la va entreobrir, però es va aturar amb recança: de debò tenia ganes de recular fins aquella època? De veritat es veia amb cor de reviure aquell temps i descobrir que tampoc no era com la Marta adulta havia acabat recordant-lo? Potser el millor era desar el diari, es va dir, i deixar que els records reposessin on eren, en una caixa de cartó, imprecisos però llegendaris... Indecisa, el va dipositar sobre la pila i va fer el gest de posar-los tots altre cop dins la capsa. Però estava massa desperta per tornar al llit, on sabia que no faria altra cosa que seguir regirant-se entre els llençols, així que va anar a preparar-se una segona infusió, es va abrigar amb una manta petita i es va acomodar al sofà de la sala, sota l'halo tènue del llum de peu, de

cara a la ciutat adormida, disposada a capbussar-se en la lectura d'aquella vella novel·la de la qual, li agradés o no, era protagonista. Així que va veure la primera pàgina, se li va dibuixar un somriure nostàlgic als llavis. Sense esperar-s'ho, com tot el que li havia succeït aquell dia, va descobrir d'on li venia el costum de fer servir frases pretensioses i referències clàssiques per impressionar les amigues... I també li va tornar a la memòria, amb dolorosa precisió, el rostre de la millor de totes: la Rut. L'any que a totes dues els va canviar la vida.